



УДК 7.011+7.074]:687.016:7.038.531

ЕСТЕТИКА ПАНКУ В ДИЗАЙНІ ЯК РЕАКЦІЯ НА ПОДІЇ У СВІТІ

ГУРДІНА Владислава, ЗАІЧКО Дар'я

Харківська державна академія дизайну і мистецтв, Харків, Україна
vlada.gurdina@gmail.com, daria.333.zaichko@gmail.com

У роботі досліджено передумови виникнення субкультури панку та її візуальні маркери. Простежено шлях від контркультури до проникнення у модні колекції та комерціалізацію. Наведено приклади сучасних колекцій одягу та встановлено, що панк стає джерелом натхнення як певна реакція дизайнерів на світові події.

Ключові слова: субкультура, мода, колекція, джерело натхнення

ВСТУП

Більшість субкультур виникали як певний протест, реакція на норми та устої суспільства. Члени субкультур пропагували свої цінності, підкреслюючи це зовнішнім виглядом та вибудовуючи таким чином особисті кордони. Але у другій половині XX століття дизайнери починають надихатися субкультурами та вуличним стилем. Таким чином елементи одягу, що раніше символізували протест, стають незамінними речами в гардеробі більшості людей.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою роботи є дослідження впливу субкультури панку на сучасну моду та причин звернення до нього, як до джерела натхнення, дизайнерів одягу.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Одяг завжди виконував не лише захисну функцію, а також мав велике соціальне та комунікативне значення. За допомогою одягу кожен може створити свій стиль, підкреслити особисті прагнення та світосприйняття. Створення унікального образу допомагає людині виділитись або підкреслити свою приналежність до певної групи соціуму. Люди, об'єднані однією метою, створюють свою контркультуру, в якій атрибути моди відіграють чималу роль [1, с. 85]. Субкультура – це система норм і цінностей, що відрізняють групу від більшості суспільства. Субкультура формується під впливом таких факторів, як вік, етнічне походження, релігія, соціальна група, місце проживання [2, с.75].

Субкультура панку – молодіжна течія 1970-х рр., що зародилась в робітничому середовищі Англії, а розповсюдилася в Америці та Європі серед різних соціальних груп молоді, яким були притаманні анархічні погляди [2, с. 63]. Представники цієї субкультури активно шукали стиль меншості та представляли його відповідно до своїх цінностей. Цей рух утворився як відповідь на безробіття та відчуження середнього та вищого класів. Молодь бажала повстати проти прийнятих устоїв соціума, перетворивши себе на тих, хто загрожує цьому соціуму [3].



Панки кидали виклик суспільству не лише поведінкою та способом життя, а й зовнішнім виглядом. Вони рвали та кастомізували старі речі, а також розписували непристойними та політичними гаслами (рис. 1). Популярними серед панків були шкіряні речі, тартанові тканини, грубі черевики, шипи, булавки [3], (рис. 2). Знаменита зачіска панків – ірокез (рис. 3). Панки ввели в моду пірсинг та татуювання [2, с. 63]. Ця субкультура також тісно пов'язана з музичними аналогами. Популярні на той час гурти (The Sex Pistols, Ramones і Misfits) звеличували панк-естетику через свої пісні, поведінку та стиль [3].

Вагомий внесок у проникнення панку в моду у 1970-і роки зробила Вів'єн Вествуд, вона популяризувала та комерціалізувала цей стиль (рис. 4). Таким чином естетика панку стала складовою загальної моди, а не лише молоді нижчого класу. Зандра Роудс в 1977 році випустила колекцію, натхненну вуличною культурою Лондона та Ельзою Скіапареллі, де були присутні сукні з розрізами та ланцюгами, а також трафаретним друком (рис. 5). Вона вважається першим дизайнером, який поєднав елементи панку з гламурною модою [4]. Після цього маркери панку неодноразово з'являються й в колекціях інших дизайнерів.



Рис. 1.
Характерний
зовнішній
вигляд панків



Рис. 2.
Характерний
зовнішній
вигляд панків



Рис. 3.
Характерний
зовнішній
вигляд панків



Рис. 4.
Одяг від
В.Вествуд у
панк естетиці



Рис. 5.
Одяг від
З.Роудс у
панк естетиці

Нова хвиля повернення естетики панку відбулася в колекціях 2023 року, як певна реакція дизайнерів на події у світі. Moschino (рис. 6), Balenciaga (рис. 7), Rabanne (рис. 8) та інші бренди додали агресивні мотиви панку у свої колекції. В прес-релізах креативні директори кажуть про війну в Україні; звірства, що відбуваються в Ірані; можливість заборонити абортів та інші знакові події. Образи моделей на подіумах ніби промовляють про необхідність захиститися від оточуючого світу, а їхнє вбрання та аксесуари ніби слугують обладунками. Після смерті Вів'єн Вествуд, такі бренди, як Maison Margiela та Marc Jacobs присвятили їй свої колекції, звісно, звернувшись до естетики панку. Серед останніх показів колекцій на 2025 рік, мотиви панку зустрічаються у брендів Christian Dior (рис. 9), Kidill (рис. 10), Noir Kei Ninomiya, R13 та ін. [5].



Рис. 6.
Moschino
pre-fall 2023



Рис. 7.
Balenciaga
spring 2023



Рис. 8.
Rabanne
spring 2023



Рис. 9.
Christian Dior
resort 2025



Рис. 10.
Kidill
spring 2025

ВИСНОВКИ

Субкультура панку виникла в тяжкі часи для британської молоді і стала для них підтримкою в соціумі. Естетикою панку надихаються і сучасні дизайнери. Особливо яскраво це помітно в колекціях останніх двох років, що є реакцією дизайнерів на події у світі.

ЛІТЕРАТУРА

- 1.Вороніна М. В. Взаємодія молодіжних субкультур і сучасної моди. Деміург: ідеї, технології, перспективи дизайну, (1), С. 80–91. <https://doi.org/10.31866/2617-7951.1.2018.146816>
- 2.Словник дизайнера одягу : термінологія та поняття для студентів ОПП «Дизайн одягу (взуття)», ОПП «Концептуальний дизайн». Частина I / Укл. : О.М. Лагода, В.В. Будяк. Харків : ХДАДМ, 2023. 85 с.
- 3.Punk Fashion and the Bubble-Up Theory of Fashion. URL: <https://www.per-srex.com/articles/2019/4/21/punk-fashion-and-the-bubble-up-theory-of-fashion>
4. McEllin S. Punk Rock Fashion Designers. URL: <https://iandrummondvintage.com/en-eu/blogs/fashion-history/punk-rock-fashion-designers?srsId=AfmBOorCJSqcg1dPb1izllh106p1-zVWVN6ltHmB93N7AlpwMxtdTQFA>
5. Vogue runway. URL: <https://www.vogue.com/fashion-shows>

HURDINA V., ZAICHKO D.

PUNK AESTHETICS IN DESIGN AS A REACTION TO EVENTS IN THE WORLD

Analyzes the preconditions for the emergence of the punk subculture and its visual markers. The path from counterculture to penetration into fashion collections and commercialization is traced. Examples of modern clothing collections are given and it is established that punk becomes a source of inspiration as a certain reaction of designers to world events.

Keywords: subculture, fashion, collection, source of inspiration.